

Bilag 4.

Til

Det kongelige danske Landhusholdningsfæsteb!

Det kongelige danske Landhusholdningsfæsteb har i behagelig Skrivelse af 6te September anmodet Fællesforeningerne om i Henhold til Indenrigsministeriets Skrivelse af 28de August at udtale sig om den Ordning af Konsulentvirksomheden, som maatte anses for at bære den helbigste for Landbrugets Interesser. I den Anledning skal man ikke undlade her at fremfætte de Ansuelser, som angaaende denne alvorlige Sag ere raadende hos Fællesforeningernes Bestyrelser.

Først skal man da udtale, at de Motiver, som have ligget til Grund for Oprettelsen af Konsulentvirksomheden, og som findes fremførte i de paagældende Skrivelser fra Landhusholdningsfæsteb og Fællesforeningerne, der ere aftrykte i den første „Beretning om den under Indenrigsministeriet forterende landøkonomiske Konsulentvirksomhed“ 1888—89, fuldt ud udtrykke, hvad Foreningernes Bestyrelser i den Retning maa anse for rigtigt. Ligeledes skal man bringe i Erindring, at Hovedvægten i disse Skrivelser er lagt paa, at den konsultatoriske Virksomhed, som Landhusholdningsfæsteb havde grundlagt og med stort Udbytte i en Narrække gennemført, at denne Virksomhed blev fortsat og udvidet saaledes, at der tilførtes det praktiske Landbrug en teknisk Assistance, som var i høj Grad fornøden. Dette, at Konsulenternes Opgave er — hver inden for sit Fag — at virke vejledende og støttende for det praktiske Landbrug, kan man ikke undlade stærkt at betone, og man maa fastholde dette Formaal som det afgørende ved Betragtningen af, hvorledes Virksomheden skal ledes og udvikles paa bedste Maade.

Men for at dette Formaal kan opnaas, maa man anse det for uafviselig nødvendigt, at der hersker en intim Forbindelse mellem det praktiske Landbrug og de Konsulenter, hvis Livsopgave det er at arbejde til Bedste for dette. Paa den ene Side maa Landbruget, naar det skal have fuld Tillid til og Sympati for Konsulenterne, kunne betragte dem som knyttede saa fast til sig, at det kan betragte dem som Medarbejdere, der ganske kunne hengive sig til de Krav, Landbruget stiller til dem. Paa den anden Side ville Konsulenterne da først kunne fyldestgøre disse Krav, naar de lige fra deres Uddannelse til deres senere Virksomhed færdes ude i Befolkningen og under deres Virksomhed i det praktiske Liv mere og mere knyttes til Personer og Institutioner og udvikles til deres betydningsfulde Gerning.

Det var derfor med alvorlig Betyrning, man erfarede, at Indenrigsministeriet havde ændret Konsulentinstitutionens oprindelige Organisation. Idet Ministeriet har henlagt Konsulentvirksomheden under et Kontor, der forterer direkte under dette, nærer man — som man mener — en berettiget Frygt for, at den om ikke straks saa i Tidens Løb vil blive draget bort fra den Forbindelse med det praktiske Landbrug, som man har fremhævet som værende af den største Betydning.

Under den tidligere Ordning, da Ledelsen laa i det kongelige danske Landhusholdningsfæsteb Haand, havde Landbruget en væsentlig Indflydelse ikke alene paa Valget og Uddannelsen af Konsulenterne, men ogsaa paa de Retninger, hvori deres Virksomhed udfoldede sig. Denne Indflydelse kan Landbruget ikke opgive, naar det med Tryghed skal se Konsulentinstitutionens Fremtid i Møde, thi jaavist som Konsulenterne ved deres Dygtighed og Kundskaber maa hævede for sig den Selvstændighed og den Autoritet, som disse Egenskaber af sig selv ville forskaffe dem, saa vist maa deres Arbejde bære Præg af de ledende Strømninger i Landbruget. Under de nuværende Forhold er denne Indflydelse for saa vidt affaaeren, som den kun kan gøres gældende ad indirekte Vej; thi medens Konsulenterne under den oprindelige Organisation forterede under de af Landbruget valgte Mænd, ere de nu som ministerielle Bestillingsmænd uden Ansvar for Landbruget.